

ORA USARB - UN INSTRUMENT NECESAR PENTRU INSTRUIREA LA DISTANȚĂ

A NECESSARY TOOL FOR REMOTE TRAINING -
USARB OPEN RESEARCH ARCHIVE

MIHAELA STAVER

Abstract: *In this paper is presented the statistical aspects of the analysis of data from Institutional Open Research Archive. It is analyzed effective use of documents from the archives by users during the Project launching in October 2013 and the end of 2014 year, including Library collection and the four Faculties of the „Alecu Russo” Balti State University. There were underlined five top works the user’s preferences by number of hits.*

Keywords: *electronic information repositories, Open Access, publications, statistics, library, ORA USARB*

Informația înseamnă, în primul rînd, cunoaștere iar cunoașterea conferă **putere!**

Practic, astăzi, fără informație nu se mai poate face nimic. Ea este aceea care a revoluționat modul de gîndire, a adus modificări majore în însăși esența și existența societății, a modificat și structurat toate legăturile în societate și în timp.

Dar, pentru a salva, a prezerva și a disemina informația, ea trebuie stocată și conservată. Aceste informații adunate în diverse forme și stocate pe diferite medii sau suporturi constituie patrimoniul mondial universal al umanității.

Menirea universităților este de a crea condiții și a oferi cunoaștere, precum și de a genera cunoștințe noi prin cercetarea științifică. Nu numai resursele tipărite dar și cele digitale trebuie să fie păstrate și oferite pentru acces.

Conceptul de repozitoriu/arhivă electronică a fost definit de Lynch Clifford astfel: „ un IR al unei Universități este un set de servicii pe care Universitatea le oferă membrilor comunității, pentru managementul și diseminarea materialelor digitale create de instituție sau de membrii respectivei comunități.”

Cercetătorii sau simplii utilizatori în zilele de azi doresc să aibă acces la informație cît mai rapid și ușor, să aibă la îndemână oferte cît mai variate și posibilități multiple de a regăsi și accesa informația.

Accesul deschis permite ca varianta electronică a publicației științifice să poată fi citită pe Internet, fără nici o plată sau restricție. *Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoștințe în domeniul Științei și Științelor Umanitare*, octombrie 2003 menționează „Posibilitățile noi de răspîndire a cunoașterii nu numai prin forma clasică, dar totodată și în mod crescător prin paradigma Accesului Deschis, prin Internet trebuie susținute”. La aceste documente importante putem atribui și *Manifestul Internet IFLA*, semnat în mai 2002 care promovează libertatea accesului la informații fără frontiere. Au urmat două declarații IFLA: *Declarația IFLA privind Accesul Deschis*, 14 Octombrie 2008 și *Declarația IFLA privind accesul deschis – clarificarea poziției și strategiei IFLA*, 18 aprilie 2011.

Scopul general al Accesului Deschis este de a beneficia de conținutul informațional internațional și de a asigura crearea și distribuirea conținutului local. USARB este

interesată de promovarea unei noi paradigme a Accesului Deschis pentru a oferi mai multe beneficii pentru știință și societate. Transformarea conținutului educațional într-o formă electronică îl face disponibil oricui, oriunde și oricând. Resursele informaționale digitale constituie una din principalele componente ale instruirii la distanță. Învățământul la Distanță s-a dezvoltat ca răspuns la cerințele societății informaționale, la apariția tehnologiilor informaționale și a multimediei, la tendințele actuale de transformare pe care le parcurge mediul academic și al cunoașterii pe plan mondial. Publicațiile cercetătorilor vor avea o vizibilitate crescută, un impact și prestigiu mai mare în comunitatea științifică. Accesul Deschis va îmbunătăți diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul USARB, iar calitatea instruirii la distanță determină în mod esențial eficiența cursului electronic.

Arhiva electronică Instituțională ORA USARB de lucrări științifico - didactice a Bibliotecii Științifice USARB din Bălți este o implementare locală a platformei Dspace (www.dspace.org) și conține colecții cu depozitare de lungă durată a documentelor științifice, educaționale și de reglementare elaborate de cadre didactice și bibliotecarii USARB, precum și de alte persoane, care au publicat materiale și la alte edituri, dar au transmis USARB-ului dreptul de a le plasa pe internet. Arhiva electronică instituțională a fost inițiată în anul 2013 de către bibliotecarii universitari bălțeni. Adresa on-line a Arhivei ORA – USARB: <http://libruniv.usarb.md:8080/jspui/>

Structura arhivei include Colecția instituțională, Facultățile USARB, Istoria și managementul USARB, Colecția Bibliotecii Științifice. În interior materialele sînt clasate în subcolecții conform tipului documentului: articole, anale, anuare, conferințe, colocvii, dicționare, monografii, bibliografii, multimedia, publicații didactice, publicații periodice, publicații metodice, teze de doctorat. În Arhiva Electronică Instituțională se pot plasa următoarele documente:

- Monografii, anale, materialele conferințelor, documente metodice și didactice, informative, de reglementare sau de orice alt gen, la dorința autorului, cu recomandarea șefilor de catedre sau a subdiviziunii.
- Autoreferatele și tezele de doctorat susținute de către angajații USARB.
- Orice publicații ale angajaților USARB, apărute la alte edituri.
- Articole din revistele editate de universitarii bălțeni;
- Culegeri tematice, bibliografii, biobibliografii, monografii, materialele conferințelor, dicționare, resurse electronice/multimedia, publicații periodice, editate de bibliotecari.

Obiectivele arhivei electronice sînt:

- să asigure o modalitate și un loc pentru depozitarea centralizată pe termen lung a lucrărilor cu text integral în format electronic;
- să contribuie la promovarea imaginii USARB și la creșterea vizibilității USARB pe Internet prin prezentarea producției științifice proprii în rețeaua globală;
- să sporească numărul de citări a publicațiilor cercetărilor din cadrul USARB prin asigurarea accesului liber la ele pe Internet;
- să creeze un sistem viabil și accesibil de evidență și de control al numărului de publicații pe Facultăți, catedre și a angajaților în parte;

Căutările în Arhiva Electronică Instituțională ORA USARB se fac după:

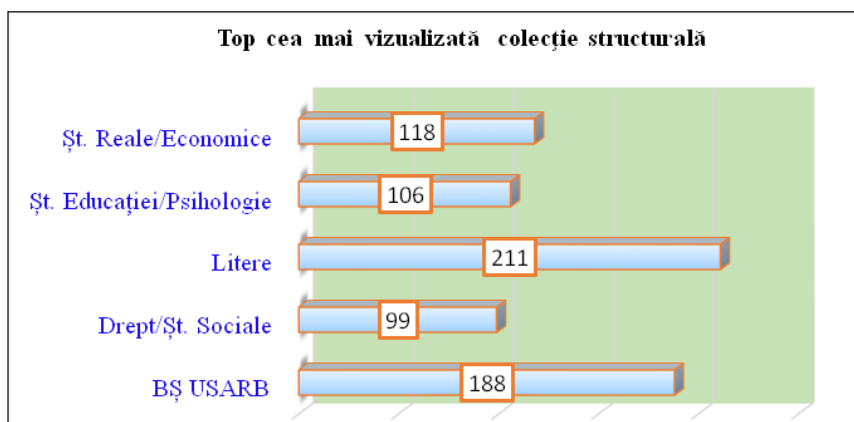
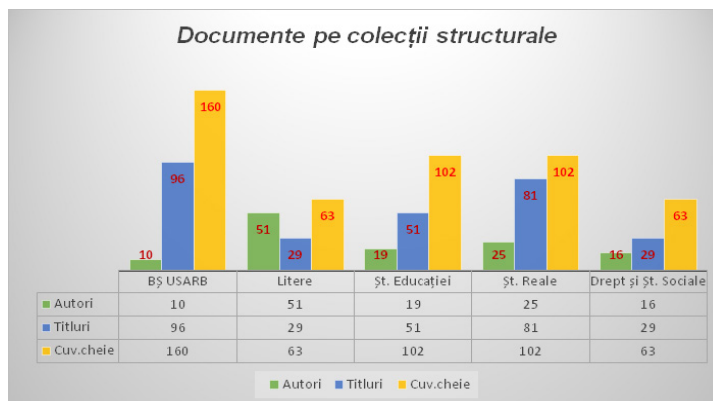
- ▶ Autor
- ▶ Titlu
- ▶ Anul de publicare
- ▶ Subiect (cuvinte cheie)

Impactul Arhivei Electronice Instituționale ORA USARB este vizibil.

Accesul Deschis îmbunătățește diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul USARB-ului. Toate acestea ne demonstrează datele statistice a arhivei electronice de la fondare pînă la finele anului 2014.

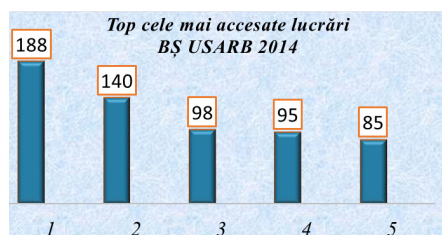
Arhiva Electronică Instituțională ORA USARB înglobează 327 titluri ale publicațiilor cadrelor didactice și bibliotecarilor USARB. În anul 2014 au fost înregistrate 227 titluri, 502 subiecte și 77 autori. Au fost descărcate 25139 fișiere PDF, vizualizări colecții – 55 690, vizualizări subcolecții – 31160.

Am considerat necesară efectuarea unui studiu pentru a vedea care este eficiența utilizării documentelor din arhivă, de către utilizatori în perioada de lansare a proiectului, octombrie 2013 - finele anului 2014. Studiul s-a efectuat din analiza datelor statistice ale Arhivei Electronice Instituționale ORA USARB pe această perioadă, incluzînd colecția Bibliotecii și cele patru Facultăți a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. S-au luat în considerație primele cinci lucrări care intră în preferințele utilizatorilor după numărul de accesări.

Prelucrând datele statistice, analizând fiecare lucrare accesată și calculând numărul de vizualizări, putem califica drept „bune”calitatea lucrărilor care au acumulat un număr mare de vizualizări. Și în topul celor mai vizualizate lucrări pe Colecții este lucrarea profesorului Mihail Rumleanski „*La Civilisation française*”, Facultatea de Litere. După care urmează:

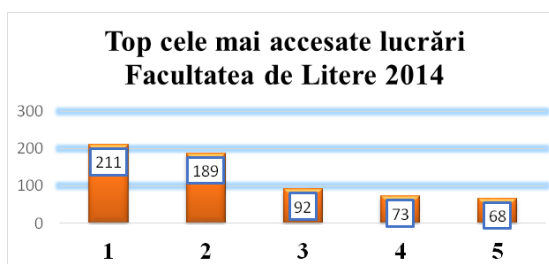
1	<ul style="list-style-type: none"> • Facultatea de Litere, 211 accesări pentru lucrarea: • <i>La Civilisation Française</i>, Mihail Rumleanski
2	<ul style="list-style-type: none"> • Biblioteca Științifică, 188 accesări pentru lucrarea: • <i>Carte cu autograf și dedicații : catalog</i>, Mihaluta Lina; Cristian Elena; red. -resp.: Elena Harconița
3	<ul style="list-style-type: none"> • Facultatea de Științe reale, economice și ale mediului, 118 accesări pentru lucrarea: • <i>Tehnologii informaționale și comunicaționale : Note de curs</i>, Cozniuc Octavian
4	<ul style="list-style-type: none"> • Facultatea de Științe ale educației, psihologie și arte, 106 accesări • <i>Curriculum la cursul universitar „Psihosexologie”. Specialitatea - Psihologie : anul universitar 2008-2009</i>, Garbuz Vasile

Colecția Biblioteca Științifică constituie cel mai mare segment de lucrări plasate în ORA USARB, conținând 96 titluri de lucrări, 10 autori, 160 subiecte. Grație conținutului variat de lucrări plasate, cititorul descoperă și continuă să descopere lucrări valoroase, expoziții tematice variate, bibliografii, biobibliografii etc. Cea mai accesată lucrare din topul celor cinci cele mai accesate lucrări este: „*Carte cu autograf și dedicații : catalog*”/ Lina Mihaluța, Elena Cristian, Natalia Costiucenco ; red.-resp.: Elena Harconița ; red bibliogr.: Lina Mihaluța ; ind.: Ana Nagherneac ; design/cop./tehnored.: Silvia Ciobanu -Bălți , 2010.

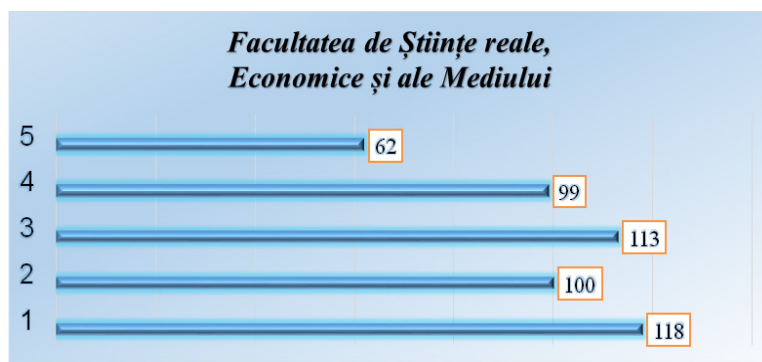
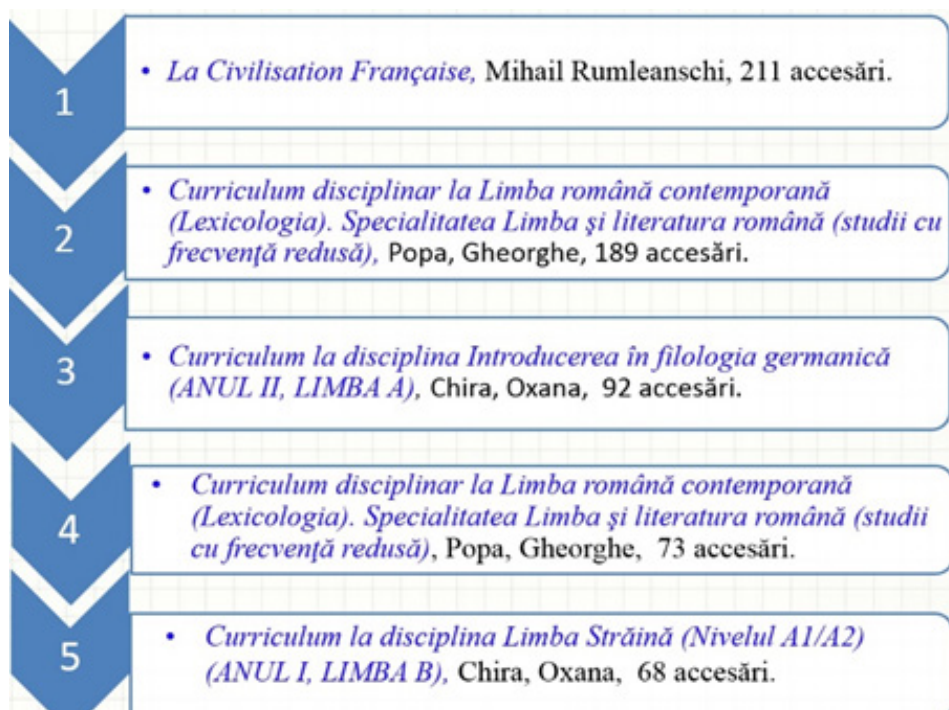
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

1	• <i>Carte cu autograf și dedicații : catalog</i> , Mihaluta Lina; Cristian Elena; red. –resp.: Elena Harconița, 188 accesări.
2	• <i>Bibliotecarii universitari bălțeni : dicționar</i> , Harconița Elena; Mihaluta Lina; Stratan Elena, 140 accesări.
3	• <i>Descrierea bibliografică analitică în sistemul automatizat TINLIB V 410 : ghid metodic (experiențe bălțene)</i> , Aculova Taisia, Culicov Natalia, 98 accesări.
4	• <i>Indexarea pe subiecte : Ghid metodic pentru bibliotecari</i> , Aculova Taisia, Culicov Natalia, 95 accesări
5	• <i>Catalogul lucrărilor editate de bibliotecarii universității bălțene</i> , Harconița, Elena; Mihaluta Lina; Stratan Elena, 85 accesări.

Cum am mai menționat și anterior lucrarea „*La Civilisation française*” revine în vârful topului și în Colecția Facultății de Litere. Putem afirma cu siguranță că această lucrare contribuie eficient la formarea culturii generale și utilizatorii continuă să descopere informația de care au nevoie.

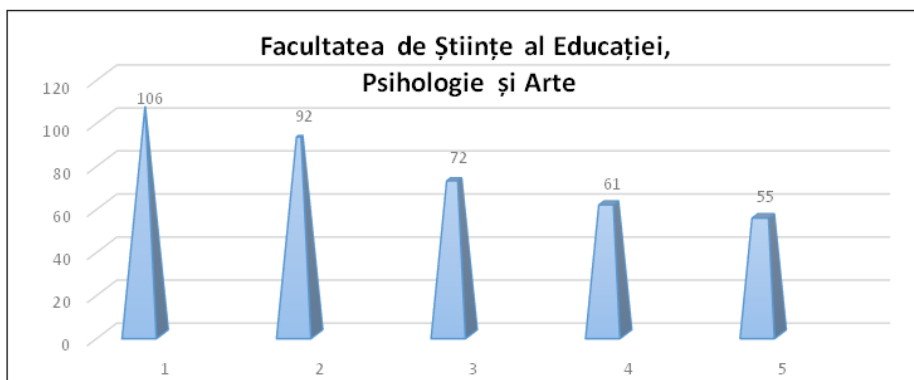
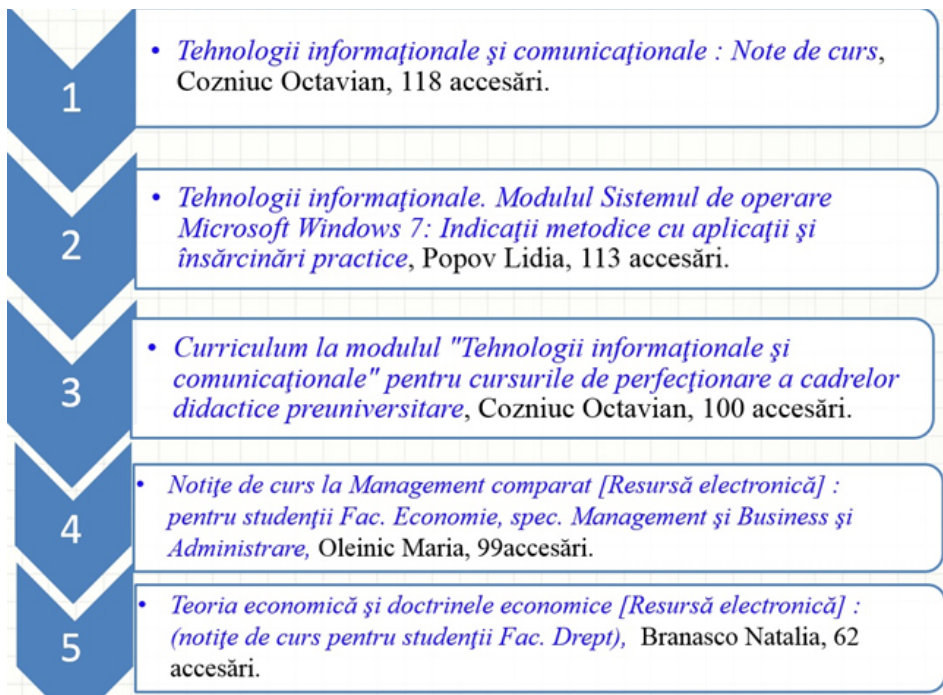
FACULTATEA DE LITERE

Arhiva Electronică Instituțională deține o gamă variată de lucrări a acestei facultăți, de la domeniul economic pînă la tehnologii informaționale. Nu putem trece cu vederea cele două documente plasate în topul celor mai accesate lucrări a acestei Facultăți. Profesorului Octavian Cozniuc, care este prezent în clasament cu două lucrări se plasează pe treapta de sus după numărul de accesări, cu lucrarea ***Tehnologii informaționale și comunicaționale : Note de curs*** / Octavian Cozniuc ; rec.: Valeriu Guțan, Eugeniu Plohotniuc, Bălți, 2010

FACULTATEA DE ȘTIINȚE REALE, ECONOMICE
ȘI ALE MEDIULUI

Lucrarea care a acumulat cele mai multe vizualizări este *Curriculumul la cursul universitar „Psihosexologie”*. *Specialitatea - Psihologie : anul universitar 2008-2009*, Garbuz Vasile, după care urmează cursul Doamnei Silvia Briceag *Psihologia cadrului didactic Anul universitar 2013-2014 : Curriculum*.

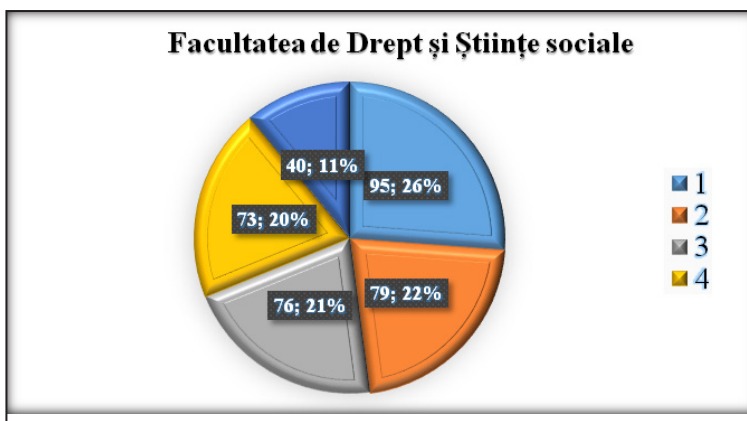
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
PSIHOLOGIE ȘI ARTE

- 1 • *Curriculum la cursul universitar "Psihosexologie". Specialitatea - Psihologie : anul universitar 2008-2009*, Garbuz Vasile, 106 accesări.
- 2 • *Cursul universitar Psihologia cadrului didactic Anul universitar 2013-2014 : Curriculum*, Briceag Silvia, 92 accesări
- 3 • *Curriculum "Managementul serviciilor sociale pentru familie și copil" : Specialitatea Politicii și servicii sociale pentru familie și copil : Ciclul II - studii de masterat*, Petcu Galina, 72 accesări.
- 4 • *Curs de prelegeri la disciplina Managementul educației incluzive : Pentru studenții ciclului 2, studii superioare de master*, Pereteatcu Maria, 61 accesări.
- 5 • *Psihologia socială : [Curriculum] 2009-2010* Samson, Luminita; Dragan Liliana, 55 accesări.

FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE

- 1 • *Obligativitatea respectării principiului rolului activ și al executării operative a documentelor executorii de către executorul judecătoresc, din perspectiva deontologiei profesionale*, Capcelea Valeriu , 95 accesări.
- 2 • *Elaborarea și adoptarea legii cu privire la instituirea executorilor judecătorești privați - imperativ al timpului*, Capcelea Iulian, 79 accesări.
- 3 • *Locul și rolul deontologiei în societatea postmodernă*, Capcelea Valeriu, 76 accesări.
- 4 • *Tradiția - esența, locul și rolul ei în existența socială*, Capcelea, Valeriu - 73 accesări.
- 5 • *Evoluția paradigmei managementului ecologic*, Capcelea Arcadie, 40 accesări.

Analiza datelor statistice ne-a orientat spre următoarele concluzii:

- Arhivele Instituționale asigură o componentă esențială în sistemul de comunicare științific - didactică;
- Sporește vizibilitatea, accesul la rezultate și eficiența activității de cercetare și de elaborare a materialelor didactico-metodice;
- Confirmă importanța științifică, socială și economică a cercetărilor științifice și, astfel, statutul și importanța publică a universității
- Oferă accesul la un mijloc de comunicare științifică și educațională direct și rapid; Trebuie să admitem și faptul că, pe anumite dimensiuni, impactul este vizibil, iar Arhiva Instituțională duce la promovarea imaginii USARB și la creșterea vizibilității pe Internet prin prezentarea producției științifice proprii în rețeaua globală.

Publicațiile universitarilor bălțeni vor avea o vizibilitate crescută, un impact și prestigiu mai mare în comunitatea științifică, iar instruirea la Distanță este realizată în cea mai mare parte cu ajutorul tehnologiei informației și nu în ultimul rind a OREI – USARB, care este un instrument necesar pentru *Instruirea la Distanță*.

Referințe bibliografice:

1. AGNES, Erich. Relația dintre „biblioteca virtuală”, „universitatea virtuală ” și „e-learning”. In: *Biblioteca*. 2009, nr. 9-10. pp. 227-230.
2. HARCONIȚA, Elena. Repozitoriul USARB: conceptualizare și abordare practică. In: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică, ed. a 4-a* : Materialele Colloquia Professorum din 18 oct. 2013. Bălți, 2014, pp. 163-168 ; <http://www.slideshare.net/libruniv/elena-harconita-repozitoriul-instituional-open-research-archive-ora-usarb-conceptualizare-i-abordare-practic>.
3. *REGULAMENT CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA REPOZITORIULUI INSTITUȚIONAL ORA – USARB*. Bălți, 2013.
4. CONSTANTINESCU-MATIȚA, Maria-Stela. *Despre arhivele moderne* [on-line] [citată 16.02.2015]. Disponibil: <http://www.bcuculj.ro/bibliorev/arhiva/nr18/info5.html>.
5. CLIFFORD, A. Lynch. „Institutional Repositories: Essential Infrastructure for Scholarship in the Digital Age”. In: *ARL Bimonthly Report 226 (February 2003)*. [on-line] [citată 16.02.2015]. Disponibil: <http://www.cni.org/wp-content/uploads/2003/02/arl-br-226-Lynch-IRs-2003.pdf>.
6. CONCEPȚIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI LA DISTANȚĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR [on-line] [citată 16.02.2015]. Disponibil: <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=2054>